

Uitvoeringsplan SMP Voormalig Militair Hospitaal Amersfoort

Opdrachtgever(s): Schipper Bosch Projecten

Uitgevoerd door: Econu / Dhr. Bart Smeets

bart.smeets@econu.eu

0646020125

www.econu.eu

Uitgevoerd op: /

ECONU

Ecologisch onderzoek & advies

Datum: 22-5-2023

Onderwerp: Uitvoeringsplan SMP

Uw kenmerk: /

Ons Kenmerk: SB 23-5-22

Inhoud

Inleiding	2
1. Projectgegevens.....	2
1.1. Plangebied.....	3
1.2. Voorgenomen werkzaamheden	5
1.3. Beoordeling salderingsboekhouding.....	7
1.4. Beoordeling volledigheid onderzoek	7
1.5. Beoordeling kans op aanwezigheid van fauna.....	8
<i>Kans op aanwezigheid van fauna.....</i>	<i>8</i>
<i>Maatwerk.....</i>	<i>8</i>
2. Verantwoordelijkheden	10
2.1. Projectleider	10
2.2. Begeleidend ecooloog	10
2.3. Aannemer.....	11
2.4. Stadsecoloog.....	11
3. Natuurvriendelijk werken	12
3.1. Mogelijke effecten	12
3.2. Periode van werken.....	12
3.3. Natuurvrij maken	12
3.4. Mitigatietaakstelling permanente verblijfplaatsen	13
3.5. Mitigatieplan	14
3.6. Maatwerkplan gierzwaluw.....	20
3.7. Salderingsboekhouding terugkoppeling	20
4. Acties en afspraken.....	21
4.1. Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden	21
4.2. Maatregelen natuurvrij maken (zie ook 3.3).....	21
4.3. Maatregelen natuurinclusief werken.....	22
4.4. Contactgegevens partijen.....	24

Inleiding

Het gebruik van dit document is gekoppeld aan het SMP Amersfoort en de bijbehorende ontheffing Wnb **Z-WNB-RI-REG-2020-1243** afgegeven door de provincie Utrecht. Uit het SMP is gebleken dat de voorgenomen handelingen mogelijk leidt tot aantasting van verblijfplaatsen van beschermde gebouwbewonende vogel en of vleermuissoorten en of beschermde grondgebonden zoogdieren. Om de voorgenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren en gebruik te maken van het SMP, dienen er specifieke handelingen en stappen te worden genomen.

Daarnaast wordt ten aanzien van de vernietiging en verstoring van verblijfplaatsen van vleermuizen gebruik gemaakt van de ontheffing **Z-WNB-RI-REG-2020-1555** afgegeven door de provincie Utrecht.

De initiatiefnemer is voornemens om Het Voormalig Militair Hospitaal (Hogeweg 70, 3814 CG Amersfoort, Nederland) te herontwikkelen. De werkzaamheden bestaan enerzijds uit de renovatie van bestaande, monumentale gebouwen, de sloop van enkele niet-monumentale gebouwen, de nieuwbouw van woningen en de herinrichting van het plangebied. Dit project wordt tussen 2022 en 2026 uitgevoerd door Schipper Bosch.

Tijdens de soortgerichte onderzoeken op deze locatie werd de aanwezigheid van kleine vleermuisverblijfplaatsen en gierzwaluwnesten vastgesteld. Deze verblijfplaatsen kunnen door de voorgenomen werkzaamheden vernietigd, dan wel verstoord worden waardoor de Wnb overtreden wordt. Voor de vleermuisverblijfplaatsen werd een ontheffing Wnb verkregen, dat was helaas niet mogelijk voor de gierzwaluwnesten. Vandaar dat in overleg met de stadsecoloog van Amersfoort gekozen werd om voor deze soort gebruik te maken van de generieke ontheffing van de gemeente Amersfoort. Om gebruik te kunnen maken van deze generieke ontheffing op basis van het Soortmanagementplan Amersfoort, werd dit uitvoeringsplan opgesteld.

De in dit uitvoeringsplan beschreven werkzaamheden voor project VMH worden ten aanzien van de gierzwaluwen conform de richtlijnen van het Soortmanagementplan Amersfoort uitgevoerd. Door de provincie Utrecht is een ontheffing (**Z-WNB-RI-REG-2020-1243**) afgegeven op basis van het SMP en in kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Met het nauwkeurig naleven van het SMP door middel van toepassing van dit uitvoeringsplan, verklaren de partijen zich te houden aan de door de provincie afgegeven ontheffing. Voor de omgang met de aanwezige verblijfplaatsen van de vleermuizen wordt gebruik gemaakt van de ontheffing **Z-WNB-RI-REG-2020-1555**.

1. Projectgegevens

De in dit uitvoeringsplan beschreven werkzaamheden voor project voormalig Militair Hospitaal worden conform de richtlijnen van het Soortmanagementplan Amersfoort uitgevoerd. Door de provincie Utrecht is een ontheffing afgegeven **Z-WNB-RI-REG-2020-1555 voor de vleermuizen en Z-WNB-RI-REG-2020-1243** op basis van het SMP en in kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Met het nauwkeurig naleven van het SMP en de opgelegde maatregelen in de ontheffing voor de vleermuizen, door middel van toepassing van dit uitvoeringsplan, verklaren de partijen zich te houden aan de door de provincie afgegeven ontheffing **Z-WNB-RI-REG-2020-1243**.

Projectgegevens algemeen	
Projectnaam	Voormalig Militair Hospitaal
Werkzaamheden (beknopt)	Renovatie en herontwikkeling
Planning uitvoering	Start september 2022
Opdrachtgever / initiatiefnemer	Schipper Bosch Projecten B.V.

1.1. Plangebied

Het plangebied ligt in het Oosten van het centrum van Amersfoort, aan drie zijden wordt het gebouwen complex deels omringd door grachten met steile kades. In het Westen van het plangebied ligt een klein industriegebiedje, in het Noorden een woonwijk met rijtjeswoningen, in het Oosten liggen enkele vrijstaande gebouwen in een groene omgeving en in het Zuiden ligt een vrij drukke, doorgaande weg. In het plangebied staan een aantal indrukwekkende, oude bomen, verder zijn er enkele plantsoenen en borders, maar vooral grasveldjes. Het hele terrein is omringd door een haag met rododendron, braam, hulst en hazelaar. De aanwezige gebouwen hebben deels een pannendak, maar deels zijn er ook platte daken. De boeiboorden van de daken zijn verrot en bieden veel openingen. Tevens zijn er op verschillende gebouwen sporen van vogelnesten onder de dakgoot/dakrand te zien. Veel muren hebben openingen voor ventilatie die afgesloten zijn met ijzeren roosters. Er zijn geen spouwmuren aanwezig in de gebouwen. Aan de binnenzijde zijn geen sporen van aanwezige dieren gevonden. (zie Figuur 1).

Het adres van de locatie is Hogeweg 70, 3814 CG Amersfoort, Nederland. In de volgende foto's wordt een indruk gegeven van het plangebied zoals het nu is.

Figuur 1 Ligging plangebied (in rode rechthoek weergegeven) in de ruimere omgeving (bron: Google)

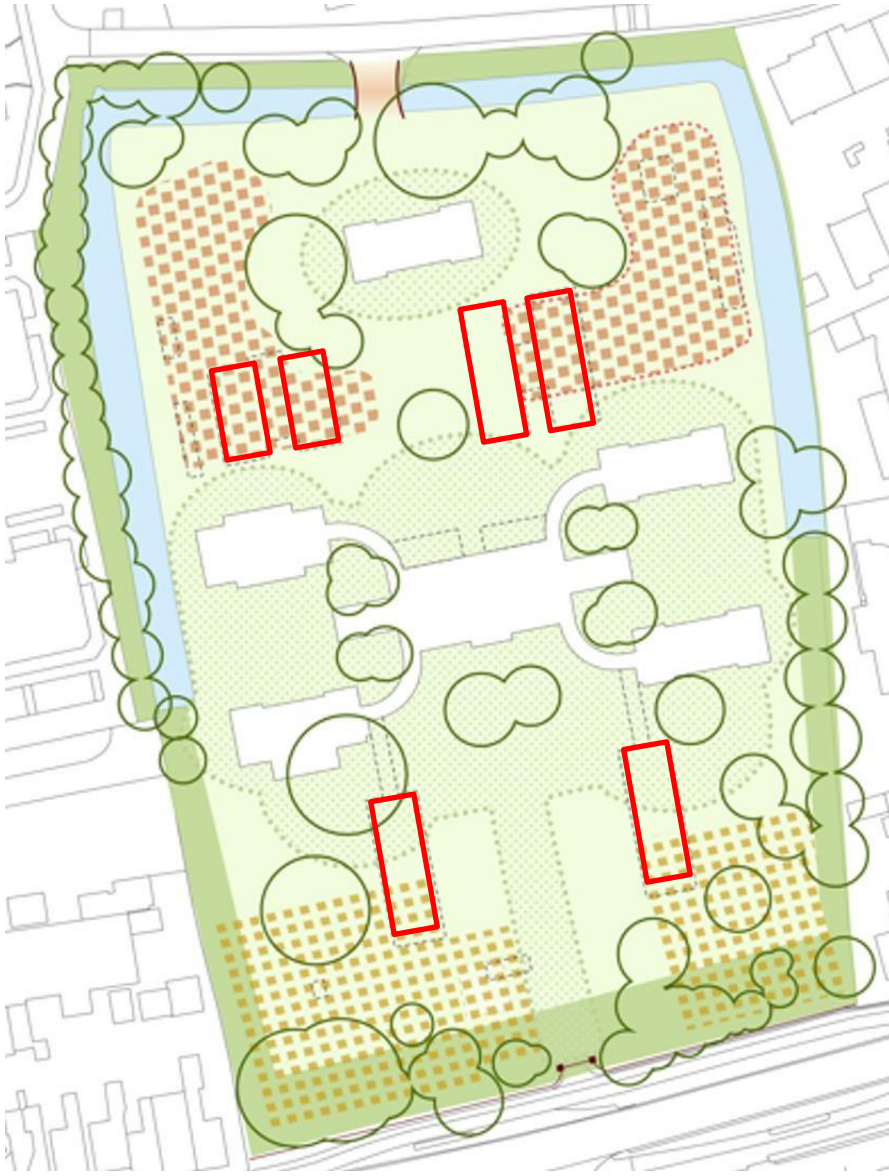

Figuur 2 Foto impressie van het plangebied

1.2. Voorgenomen werkzaamheden

De bouwkundige tekeningen en beelden van de nieuwe situatie zijn nog niet bekend en kunnen derhalve niet bijgevoegd worden. Echter, voor de realisatie wordt uitgegaan van het concept zoals dat in Figuur 3 wordt aangeduid.

Figuur 3 Toekomstvisie VMH, de rode arcering zijn locaties voor nieuwbouw, in rood omkaderd de te slopen gebouwen.

Naast het renoveren en transformeren van de bestaande monumentale gebouwen wordt er ook nieuwbouw gerealiseerd. Op het achterterrein worden ten behoeve van de nieuwbouw, drie niet monumentale gebouwen gesloopt.

Om deze plannen te realiseren zijn de volgende werkzaamheden noodzakelijk:

- Slopen van enkele gebouwen, c.q. gebouwdelen
  - Bij deze werkzaamheden worden aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen en vernietigd.
  - Ontheffing SMP is van toepassing. Er is tevens door de Provincie ontheffing

verleend voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is (Z-WNB-RI-REG-2020-1555).

- Herstel en vervangen dakconstructies
  - Bij deze werkzaamheden worden aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten gierwaluwen vernietigd.
  - Ontheffing SMP is van toepassing. Er is tevens door de Provincie ontheffing verleend voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is (Z-WNB-RI-REG-2020-1555).
- Herstel en vervangen dakbedekkingen, goten, hemelwaterafvoeren en windveren
  - Bij deze werkzaamheden worden aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten gierwaluwen vernietigd.
  - Ontheffing SMP is van toepassing. Er is tevens door de Provincie ontheffing verleend voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is (Z-WNB-RI-REG-2020-1555).
- Aanbrengen PV panelen op daken (gebeurt gelijktijdig met het herstel van de dakconstructie)
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord mits de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes uitgevoerd worden.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Herstel metselwerk, voegwerk en stucwerkbanden
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Herstel en/of vervangen kozijnen met beglazing
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Vervangen van begane grond vloer
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Na isolatie van gevels van binnenuit
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Vervangen van onder- en bovengrondse infrastructuur
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Herinrichting groenstructuur
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Wel dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels, overwintering van egels.
  - Deze werkzaamheden vallen buiten het SMP.

- Er wordt gewerkt met een ecologisch werkprotocol dat voorafgaand aan de werkzaamheden opgesteld wordt om overtreding van de Wnb te voorkomen.
- Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Baggeren sloot
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Er wordt gewerkt met een ecologisch werkprotocol om overtreding van de Wnb te voorkomen.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.
- Nieuwbouw van enkele gebouwen deels met parkeerkelder
  - Bij deze werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten en of verblijfplaatsen vernietigd of verstoord.
  - Ontheffing SMP is niet van toepassing.

1.3. Beoordeling salderingsboekhouding

Uit de GIS-viewer is gebleken dat de hoeveelheid gebouwen waarop het project van toepassing is niet groter is dan 25% van het bebouwd oppervlakte (met een middel of hoge kans op aanwezigheid) van het salderingsgebied WK030707 (zie Figuur 4).

Figuur 4 Salderingsgebied voormalig Militair Hospitaal WK030707

1.4. Beoordeling volledigheid onderzoek

Er is in het kader van het SMP voldoende onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van broedkolonies huismus en gierzwaluw. Er is onvoldoende onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuis kraamkolonies en massawinterverblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied in het kader van het SMP. Naar huismus en gierzwaluw is momenteel (voor de periode 2020-2022) afdoende onderzoek uitgevoerd om de bijzondere functies (bolwerken en

kolonies) in beeld te brengen.

Aangezien er onvoldoende onderzoek gedaan is naar de aanwezigheid van vleermuis kraamkolonies en massawinterverblijven, heeft onderzoeksbureau Econu in 2020 een onderzoek naar vleermuizen bij het VMH uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol (versie 2017). Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen kraamkolonies of massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied.

1.5. Beoordeling kans op aanwezigheid van fauna

Kans op aanwezigheid van fauna

Een lage score resulteert in een basis-mitigatietaakstelling, een middel of hoge score resulteert in een extra mitigatietaakstelling voor de betreffende soort. Is er sprake van een bijzondere situatie, dan dient er voor die soort(en) een maatwerkplan uitgewerkt te worden met specifieke bijkomende handelingen. Onderstaande tabel geeft de gegevens weer voor het VMH zoals deze in de Webviewer van de gemeente Amersfoort gepresenteerd worden.

Soort	Kans aanwezig			Bijzondere situatie ja/nee
	laag	matig	hoog	
Huismus			X	Nee
Gierzwaluw			X	Ja >10 nesten
Huiszwaluw			X	Nee
Gewone dwergvleermuis			X	
Gewone grootoorvleermuis		X		
Laatvlieger		X		
Steenmarter		X		

Voor het betreffende project werd ter plekke een soortgericht onderzoek uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek zijn geen huismusnesten, huiszwaluwnesten, verblijfplaatsen van laatvlieger en grootoorvleermuizen of steenmarters aangetroffen. Dit in tegenstelling tot de modelmatige benadering van het SMP waaruit de kans op aanwezigheid van deze soorten als matig tot hoog ingeschat worden.

Aanpak vleermuizen

Voor de vleermuizen wordt gebruik gemaakt van de ontheffing Z-WNB-RI-REG-2020-1555 zoals die door de provincie Utrecht is afgegeven. Dat betekent dat we met betrekking tot de vleermuizen afwijken van het SMP.

Maatwerk

Uit de voorgaande paragraaf is gebleken dat er naast een generieke aanpak met een basis en/of extra pakket aan maatregelen ook een maatwerkplan dient te worden uitgewerkt voor gierzwaluwen. Dit maatwerk plan wordt separaat aan dit uitvoeringsplan opgesteld.

Dit betekent dat de gebouwen waar de gebouwen waar de gierzwaluwnesten zich bevinden, natuurvrij gemaakt worden. Dit wordt gedaan in de periode september-april, buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw. Tijdens de bouw worden vergelijkbare permanente

voorzieningen gerealiseerd. In 2021 zijn reeds tijdelijke nestplaatsen geplaatst voor gierzwaluwen.

2. Verantwoordelijkheden

2.1. Projectleider

De projectleider is verantwoordelijk voor het succesvol volbrengen van zijn project binnen de voorwaarden die gesteld zijn in de generieke ontheffing en het SMP. Om dit te kunnen doen is het afstemmen binnen het project met de begeleidend ecooloog en aannemer van groot belang. De projectleider heeft de volgende verantwoordelijkheden:

- Ruim voor aanvang van de werkzaamheden opdracht verstrekken aan begeleidend ecooloog en aannemer;
- Begeleidend ecooloog tijdig en volledig informeren over de voorgenomen werkzaamheden en planning;
- In contact brengen van aannemer en begeleidend ecooloog;
- Afstemmen met begeleidend ecooloog en aannemer gedurende het project;
- Eventuele wijzigingen afstemmen met begeleidend ecooloog en aannemer;
- Project tot een goed eind brengen binnen de voorwaarden van de ontheffing en het SMP Amersfoort.

2.2. Begeleidend ecooloog

De begeleidend ecooloog verzorgt de ecologische begeleiding gedurende het project. De begeleidend ecooloog heeft de volgende taken:

- Adviseren van projectleider en aannemer over de verplichte voorwaarden vanuit de generieke ontheffing en het SMP;
- Opstellen onderhavig uitvoeringsplan;
- Aansturen en controleren van de aannemer in het veld tijdens de ontmoediging;
- Uitvoeren visuele inspectie (indien noodzakelijk);
- Afgeven natuurvrij-verklaring;
- Met aannemer en projectleider (en eventueel architect/ontwerper) de typen mitigerende maatregelen bepalen;
- Indien van toepassing, maatwerkplan voorleggen aan stadsecoloog;
- Doorgeven aan stadsecoloog wanneer gebouwen natuurvrij gemaakt worden, en datum dat de werkzaamheden zijn afgerond (voor salderingsboekhouding);
- Natuurinclusief ontwerp controleren en indien nodig aanvullingen doorgeven aan de ontwerper;
- Controleren of werkzaamheden effect hebben op de (groene) omgeving en zo ja bespreken

met stadsecoloog;

- Bijhouden logboek.

Om zijn taken goed te kunnen uitvoeren, is tijdige afstemming met projectleider, aannemer en stadsecoloog van groot belang. Alleen op deze manier kan ervoor gezorgd worden dat het project correct conform het SMP wordt uitgevoerd.

2.3. Aannemer

De aannemer is verantwoordelijk voor de uitvoering in de werkzaamheden op de bouwplaats. Hierbij heeft de aannemer de volgende verantwoordelijkheden:

- Afstemmen benodigde maatregelen met begeleidend ecooloog voor het natuurvrij maken en natuurinclusief ontwerp;
- Natuurvrij maken van gebouwen onder aanwijzing van de begeleidend ecooloog;
- Informeren van de begeleidend ecooloog en projectleider bij onvoorziene omstandigheden of calamiteiten;
- Realiseren natuurinclusief ontwerp binnen de door begeleidend ecooloog aangegeven kaders van het SMP en ontheffing;
- Begeleidend ecooloog betrekken bij de uitvoering van de werkzaamheden en eventuele benodigde wijzigingen in het veld aanbrengen.

2.4. Stadsecoloog

De projectecoloog stelt een uitvoeringsplan op en stuurt deze ter goedkeuring op aan de stadsecoloog. De stadsecoloog is verantwoordelijk voor het in de gaten houden van de salderingsboekhouding. De stadsecoloog kan in afstemming met de begeleidend ecooloog aansturen op het halen van een extra plus in het salderingsgebied indien dit noodzakelijk, verstandig of mogelijk is vanuit de salderingsboekhouding. In geval van maatwerk heeft de stadsecoloog een toetsende/controlerende functie. Onderliggend plan wordt door de betrokken begeleidend ecooloog voorgelegd aan de stadsecoloog ter beoordeling en vervolgens aan het bevoegd gezag voor kwaliteitsborging. De stadsecoloog kan plannen die onvoldoende zijn uitgewerkt of onderbouwd afwijzen. Na afronding van een project vindt oplevering van het logboek plaats en wordt een eindopleveringsverklaring door de projectecoloog aan de stadsecoloog afgegeven.

3. Natuurvriendelijk werken

3.1. Mogelijke effecten

Mogelijke effecten die kunnen optreden bij de uitvoering van de plannen zijn de vernietiging van vleermuisverblijfplaatsen en de verstoring van gierzwaluwnesten. Om negatieve effecten te minimaliseren zijn ruim voor aanvang van de werkzaamheden 45 gierzwaluwnestkasten en 40 vleermuiskasten opgehangen. In de nieuwbouw worden permanente voorzieningen gerealiseerd om de huidige vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en gierzwaluwen te compenseren (zie paragraaf 3.5).

De vleermuizen verblijven in dit plangebied achter de betimmering van de dakranden. Om negatieve effecten te verminderen en te voorkomen dat de vleermuizen verwond en/of gedood worden, zal deze betimmering voorzichtig ongeschikt gemaakt worden. Dit zal buiten de kwetsbare periode plaatsvinden. Voor de vleermuizen is een ontheffing verkregen van de Provincie.

De aangetroffen gierzwaluwnesten zitten op specifieke locaties waar ruimte bestaat tussen de muren en het opliggende dak. Deze ruimtes worden niet behouden tijdens de renovatie en worden buiten de kwetsbare periode natuurvrij gemaakt. Op dezelfde locaties worden gierzwaluwneststenen, Unitura GZP2 (zie ook paragraaf 3.5 en Bijlage 1 voor de locaties van de permanente voorzieningen), in de gevels verwerkt. Zo worden de originele broedlocaties behouden. Om aan de compensatieopgave uit het SMP te voldoen worden in totaal 36 nestlocaties in het plan (verdeeld over de bestaande gebouwen en de nieuwbouw) gerealiseerd. De gierzwaluwen zijn niet aanwezig in de te slopen gebouwen. Voor de gierzwaluwen wordt een maatwerkplan opgesteld dat getoetst dient te worden door de stadsecoloog en de provincie Utrecht. Dit maatwerkplan wordt separaat opgesteld.

3.2. Periode van werken

In de te slopen gebouwen is alleen de ruige dwergvleermuis aangetroffen. In de te renoveren en transformeren gebouwen zijn de ruige dwergvleermuis, de gewone dwergvleermuis en de gierzwaluw aangetroffen. Voor de vleermuizen is door de Provincie ontheffing verleend. Om de gebouwen die behouden worden natuurvrij te kunnen maken, wordt buiten de kwetsbare periode gewerkt. Gezien de aanwezigheid van kleine vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied die gebruikt worden als paar-, zomer- en mogelijk ook als winterverblijf, geldt dat de kwetsbare periode voor vleermuizen jaarrond is. In dat geval kan eind april/begin mei of in september/begin oktober gewerkt worden onder ecologische begeleiding. Voor de aanwezige gierzwaluwen geldt dat de kwetsbare periode de broedperiode omvat, van mei tot augustus. Zodoende wordt in september 2023 gestart met natuurvrij maken.

Naast de ecologische begeleiding en het contact met de uitvoerder zal er maandelijks een ecologische controle plaatsvinden om toe te zien of er volgens de afspraken in het SMP gewerkt wordt.

3.3. Natuurvrij maken

De vleermuizen bevinden zich achter de betimmering van de dakranden. De aangetroffen gierzwaluwnesten zitten op specifieke locaties waar ruimte bestaat tussen de muren en het opliggende dak.

Het natuurvrij maken van de vleermuisverblijven geschiedt door de aanwezige betimmering zorgvuldig te verwijderen en visueel te controleren of er vleermuizen aanwezig zijn. Indien er geen vleermuizen zijn, dan worden de holtes dichtgestopt met borstels op metaaldraad. Indien er wel vleermuizen aanwezig zijn, dan wordt gewacht tot deze uit eigen beweging een ander plekje opgezocht hebben. Het verwijderen van deze dakranden zal buiten de kwetsbare periode van vleermuizen onder toezicht van een ecooloog uitgevoerd worden. Voor de werkzaamheden waar alleen vleermuizen negatief beïnvloed kunnen worden, zal gebruik gemaakt worden van de door de Provincie verleende ontheffing.

Het natuurvrij maken van de gierzwaluwnesten gebeurt september 2023. Na een controle of de nesten inderdaad verlaten zijn, worden deze geruimd en de holtes worden dicht gemaakt met staaldraad met borstels/een houten plank. Deze werkwijze wordt in het maatwerkplan Gierzwaluw in detail beschreven.

Daarnaast worden ook alle andere openingen in de aanwezige gebouwen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen dicht gemaakt om te voorkomen dat deze dieren elders op het terrein alsnog gaan nestelen in de gebouwen.

De werende maatregelen worden jaarlijks gecontroleerd op effectiviteit, indien noodzakelijk worden de maatregelen vervangen.

Projectplanning

Controle ecooloog in gebruik zijnde verblijfplaatsen/nesten:	september 2023
Aanvang natuurvrij maken (na controle):	september 2023
Einde natuurvrij maken:	september 2023
Aanvang uitvoering project:	oktober 2023
Einde project met permanente nesten:	2027

3.4. Mitigatietaakstelling permanente verblijfplaatsen

Het plangebied ligt in het salderingsgebied WK030707 De Kruiskamp. De taakstelling is volgens de handreiking bij het SMP gerelateerd aan het aantal woningen (adressen) in de wijk, de kans op aanwezigheid en de aanwezigheid van bijzondere functies of bijzondere soorten.

De taakstelling is gebaseerd op een drietal objecten van het type "overige gebouwen". In de volgende tabel staan de mitigatietaakstellingen van dit project weergegeven. De kans op aanwezigheid is gebaseerd op de onlinekaart van de gemeente, de functie spreekt voor zich en de factor is het aantal aan te brengen voorzieningen per gesloopt gebouw. (op basis van handreiking) De taakstelling is het totaal aantal te realiseren permanente vaste rust- en verblijfplaatsen van de betreffende soort. Er zijn geen huiszwaluwen aanwezig, vandaar dat deze niet zijn meegenomen in de taakstelling.

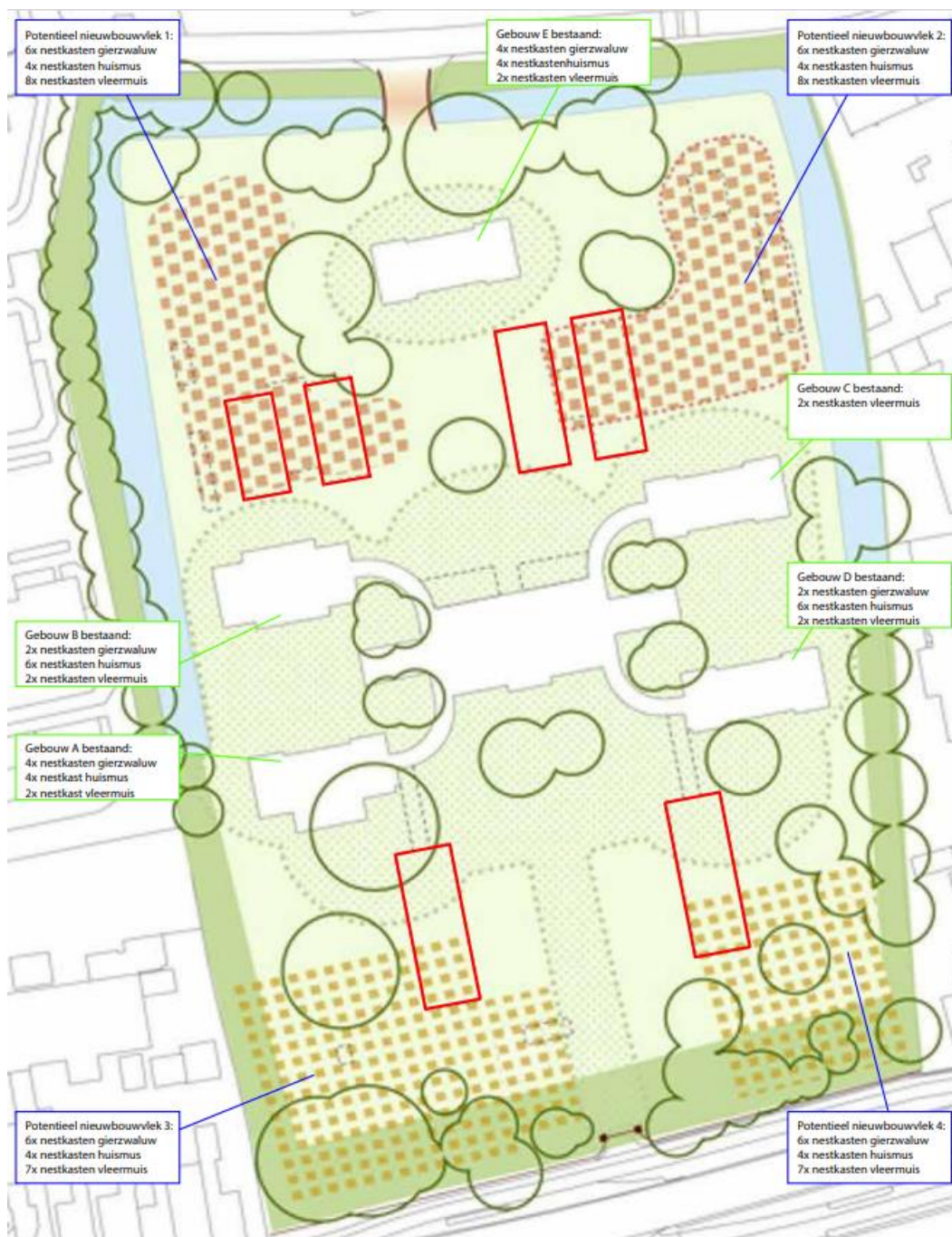

Soort	Kans aanwezig	Functie	Factor	Taakstelling
Huismus	Hoog	Nestplek	12	36
Gierzwaluw	Hoog	Nestplek	12	36
Huiszwaluw	Hoog	Nestplek	-	
Vleermuis	Voor de vleermuis worden de maatregelen zoals benoemd in de ontheffing Z-WNB-RI-REG-2020-1555 toegepast. Derhalve worden er 40 tijdelijke vleermuiskasten en later 40 permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen gerealiseerd.			
Steenmarter	Matig	Verblijf	-	2

3.5. Mitigatieplan

Bij het schrijven van dit uitvoeringsplan is nog onduidelijk hoe de nieuwbouw binnen dit project eruit gaat zien, de plannen zijn nog niet klaar. Het is dan ook lastig om heel concreet de mitigatie in de nieuwbouw aan te geven. Het is wel duidelijk dat verspreid over de bestaande en nieuw te realiseren gebouwen nestvoorzieningen voor gierzwaluw en huismus en verblijfplaatsen voor vleermuizen gerealiseerd gaan worden. In de onderstaande figuur wordt weergegeven waar de permanente voorzieningen geplaatst zullen gaan worden.

De permanente voorzieningen in de bestaande bebouwing worden asap gerealiseerd, daarbij wordt rekening gehouden met de werkzaamheden en vrijgave vindt plaats op het moment dat er geen nieuwe overtreding van de Wnb meer mogelijk is. Na vrijgave wordt een melding gedaan bij de ecoloog van de gemeente.

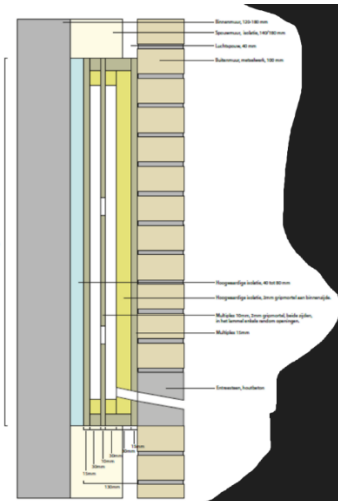

De mitigatie wordt uitgevoerd volgens de geldende richtlijnen en protocollen waarbij niet alleen gezorgd wordt voor voldoende aantallen nest- en verblijfplaatsen, maar dat deze ook effectief door de doelsoorten gebruikt kunnen worden.

- De bestaande nesten en andere eventuele geschikte nestlocaties in de te renoveren panden worden in september/oktober ongeschikt gemaakt door het aanbrengen van weringsborstels.
- De bestaande vleermuisverblijven in de te slopen en renoveren panden worden in september/oktober ongeschikt gemaakt door het aanbrengen van weringsborstels en vleermuisflapjes.
- Er zal gebruik gemaakt worden van bewezen effectieve maatregelen zoals

in metselkasten uit de mitigatiecatalogus; er worden 36 gierzwaluwnestkasten GZP2 van Unitura, 36 huismusneststenen HMP2 van Unitura en 40 vleermuiskasten van de serie VMPM2 van Unitura toegepast.

- De vleermuiskasten worden in de gevels verwerkt zoals op de volgende tekening is weergegeven:

- Naast de mitigatietaakstelling zal de bij de nieuw aangebrachte dakbetimmering rekening gehouden worden met de vleermuizen, Door deze betimmering minimaal 2cm van de muur aan te brengen zodat vleermuizen hier achter kunnen kruipen. Zo worden de bestaande verblijfplaatsen min of meer behouden.
- Naast het plaatsen van de nest- en verblijfplaatsen zal ook zorg besteed worden aan de groene inrichting van het projectgebied zodat dit als leefgebied voor vleermuizen en huismussen geschikt blijft.
- De werkzaamheden aan daken worden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periodes van gierzwaluwen en vleermuizen uitgevoerd (in de perioden september-maart)
- Er zijn reeds tijdelijke alternatieve nestgelegenheden opgehangen.
- Er vindt een visuele inspectie plaats na jaar 1, 4 en 7 na realisatie van de permanente voorzieningen.

Voor de te plaatsen nestkasten en vleermuisverblijven in de bestaande bebouwing zijn de locaties reeds bepaald (zie volgende Figuren).

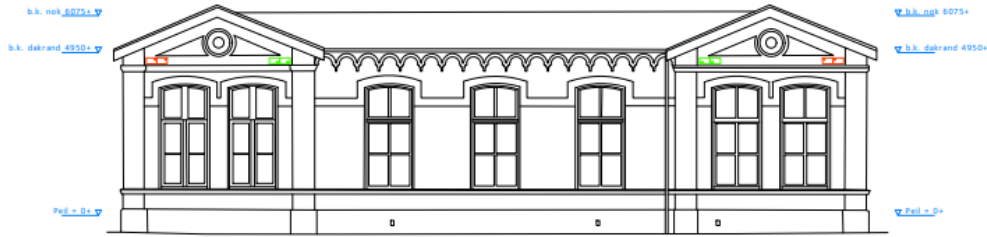

Schipper Bosch
Projecten

Werk Milieu Hospital in Amersfoort
 Onderdeel Overzicht nesten bestaande bebouwing
 Schaal 1:750 / A3 Getekend MB
 Datum 06-03-2023 Wijziging _____
 Tek. nr. _____

A

Noord gevel

Zuid gevel

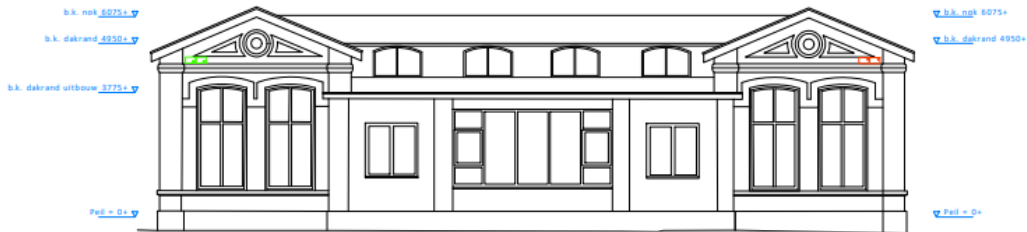

West gevel

- 4x Gierwaluw nestplek
- 4x Huismus nestplek
- 2x Vleermuis klein verblijf

Schipper Bosch
 Projecten
 Werk: Middel. Hospitaal in Amerongen.....
 Onderdeel: Gevels gebouw A, restplekken.....
 Schaal: 1:100 / A3..... Getekend MB.....
 Datum: 06-03-2023..... Wijziging.....
 Tek. nr.: .....

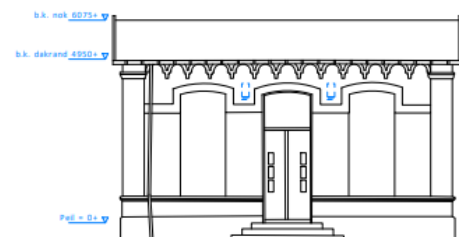
B

Noord gevel

Zuid gevel

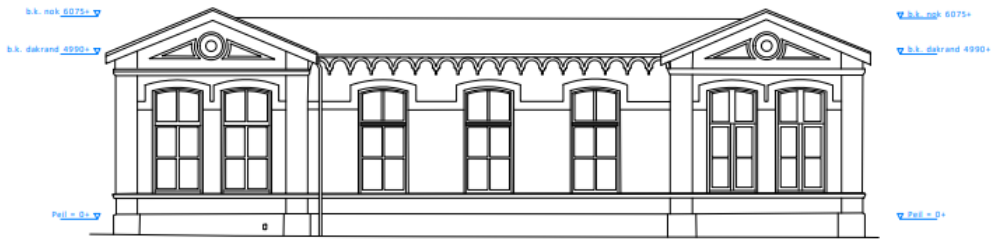

West gevel

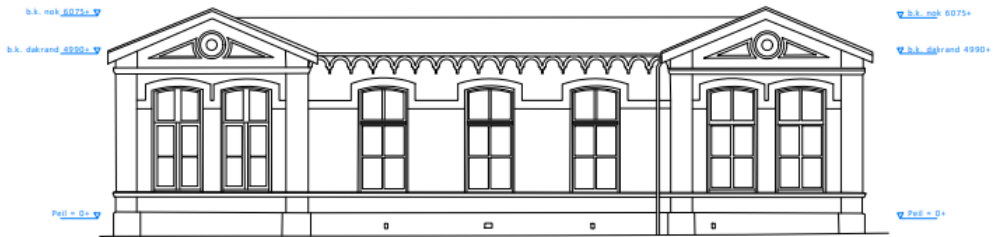
- 2x Gierwaluw nestplek
- 6x Huismus nestplek
- 2x Vleermuis klein verblijf

Schipper Bosch
 Projecten
 Werk: Middel. Hospitaal in Amerongen.....
 Onderdeel: Gevels gebouw B, restplekken.....
 Schaal: 1:100 / A3..... Getekend MB.....
 Datum: 06-03-2023..... Wijziging.....
 Tek. nr.: .....

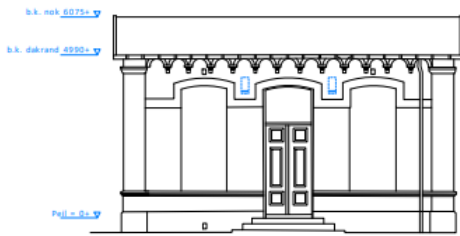
C

Noord gevel

Zuid gevel

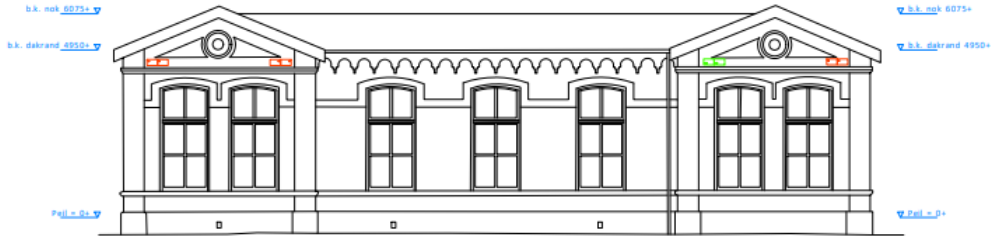

Oost gevel

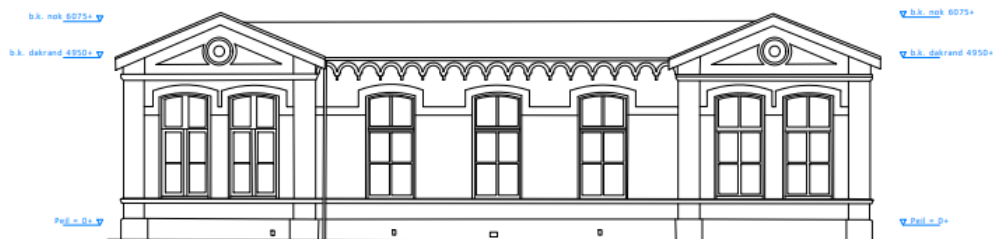
- 0x Gierzwaluw nestplek
- 0x Huismus nestplek
- 2x Vleermuis klein verblijf

Schipper B o s c h
 Projecten
 Werk *Milieu, Habitat en Amenity's*.....
 Onderdeel *Gevels gebouw C, nestplekken*.....
 Schaal *1:100 / A3*..... Getekend *MB*.....
 Datum *06-03-2023*..... Wijziging .....
 Tek. nr. ....

D

Noord gevel

Zuid gevel

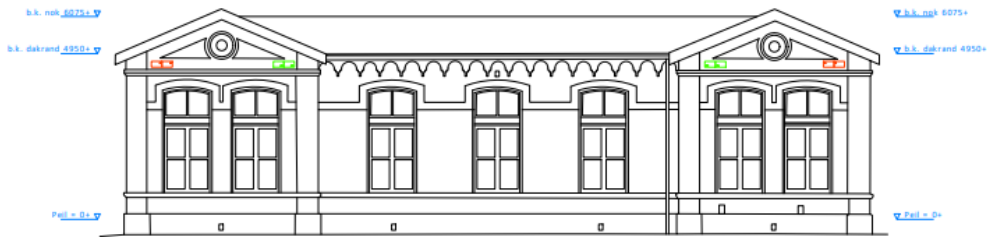

Oost gevel

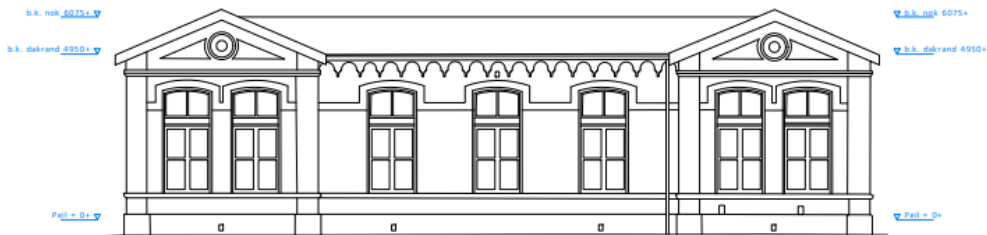
- 2x Gierzwaluw nestplek
- 6x Huismus nestplek
- 2x Vleermuis klein verblijf

Schipper B o s c h
 Projecten
 Werk *Milieu, Habitat en Amenity's*.....
 Onderdeel *Gevels gebouw D, nestplekken*.....
 Schaal *1:100 / A3*..... Getekend *MB*.....
 Datum *06-03-2023*..... Wijziging .....
 Tek. nr. ....

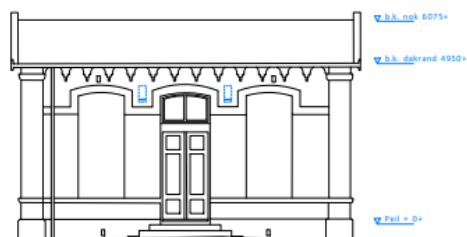
E

Noord gevel

Zuid gevel

Oost gevel

- 4x Gierzwaluw nestplek
- 4x Huismus nestplek
- 2x Vleermuis klein verblijf

Schipper B O s c h
 Projecten
 Werk: Middel, Hoofdwijk, N. Amsterdam
 Onderdeel: Service gebouwen, F. nestplekken
 Schaal: 1/100, A3, Getekend: SB
 Datum: 06-03-2023, Wijziging:
 Tek. nr.:

3.6. Maatwerkplan gierzwaluw

De maatwerksituatie betreft de aangetroffen gierzwaluwnesten. Tijdens het soortgerichte onderzoek werden 7 nesten aangetroffen door Econu, echter in 2019 werd bij een telling door de gierzwaluwgroep 15 nesten waargenomen. In overleg met de stadsecoloog gaan we uit van de 15 eerder aangetroffen nesten als basis voor de mitigatie. In de te slopen gebouwen zijn geen gierzwaluwnesten aanwezig.

Het maatwerkplan voor de gierzwaluwen is er enerzijds op gericht om te voorkomen dat gierzwaluwen gewond of gedood worden en anderzijds dat het plangebied, zowel tijdens al na de realisatie van de herinrichting, geschikt blijft voor gierzwaluwen. Om dit te realiseren worden er mitigerende maatregelen uitgevoerd om de werkzaamheden zo uit te kunnen voeren dat er geen dieren verwond of gedood worden en dat het aantal beschikbare nestgelegenheden voor gierzwaluwen voldoende groot blijft.

Het maatwerkplan is separaat opgesteld.

3.7. Salderingsboekhouding terugkoppeling

De Salderingsboekhouding dient voorafgaand aan de werkzaamheden opgesteld te worden en

wordt bij de uitvoering bijgehouden.

De volgende soorten en aantallen zijn aangetroffen bij het VMH:

- Gewone dwergvleermuis: 0 x
- Ruige dwergvleermuis: 0 x
- Gierzwaluw: 0 x

Soort	Functie	Taakstelling	Gerealiseerd	Datum natuurvrij maken	Datum oplevering
Huismus	Nestplek	36			
Gierzwaluw	Nestplek	36			
Huiszwaluw	Nestplek	-			
Vleermuis	Klein verblijf	40			
Steenmarter	Verblijf	2			

Tabel 1 Taakstelling en aantal gerealiseerde verblijven, inclusief datum natuurvrij maken en datum realisatie voor het project VMH in de salderingswijk WK030707

4. Acties en afspraken

4.1. Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

De herontwikkeling van het VMH bestaat uit drie acties: de sloop van bestaande niet monumentale gebouwen, de renovatie en transformatie van de bestaande monumentale gebouwen en de nieuwbouw.

In 2019 is een ecologische quickscan uitgevoerd voor het VMH, gevolgd door soortgericht onderzoek in 2020 en 2021. De resultaten van deze onderzoeken naar steenmarter, huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen komen niet altijd overeen met de modelmatige benadering van het SMP. Wel is duidelijk dat er geen grootschalige verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn.

Er zijn gierzwaluw- en vleermuiskasten opgehangen ter tijdelijke mitigatie tijdens de werkzaamheden (Zie ook bijlage 1).

De maatregelen zoals benoemd in het maatwerkplan gierzwaluw worden uitgevoerd.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een overleg gepland met de stadsecoloog en de uitvoerende partij om duidelijke afspraken te maken van de te nemen maatregelen en de uitvoering.

4.2. Maatregelen natuurvrij maken (zie ook 3.3)

De vleermuizen bevinden zich achter de betimmering van de dakranden. De aangetroffen gierzwaluwnesten zitten op specifieke locaties waar ruimte bestaat tussen de muren en het opliggende dak.

Het natuurvrij maken van de vleermuisverblijven geschiedt door de aanwezige betimmering zorgvuldig te verwijderen en visueel te controleren of er vleermuizen aanwezig zijn. Indien er geen vleermuizen zijn, dan worden de holtes dichtgestopt met weringsborstels. Indien er wel vleermuizen aanwezig zijn, dan wordt gewacht tot deze uit eigen beweging een alternatief plekje hebben gevonden.

Het verwijderen van deze dakranden zal buiten de kwetsbare periode van vleermuizen onder toezicht van een ecooloog uitgevoerd worden. Voor de werkzaamheden waar alleen vleermuizen negatief beïnvloed kunnen worden, kan gebruik gemaakt worden van de door de Provincie verleende ontheffing.

Het natuurvrij maken van de gierzwaluwnesten gebeurt na het broedseizoen 2023. Na een controle of de nesten inderdaad verlaten zijn, worden deze geruimd en de holtes worden dicht gemaakt met staaldraad met borstels/een houten plank. De maatregelen zoals benoemd in het maatwerkplan gierzwaluw worden uitgevoerd.

Ook overige holtes en openingen in de gebouwen waar vleermuizen en gierzwaluwen zouden kunnen gaan verblijven/nestelen worden ongeschikt gemaakt.

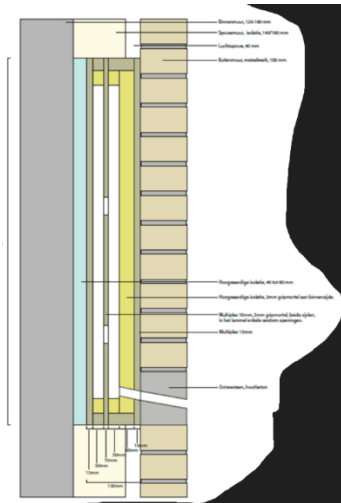
Er vindt een visuele inspectie plaats na jaar 1, 4 en 7 na realisatie van de permanente voorzieningen.

4.3. Maatregelen natuurinclusief werken

Voor de vleermuisverblijfplaatsen kan gebruik gemaakt worden van de generieke oplossingen. De mitigatie wordt uitgevoerd volgens de geldende richtlijnen en protocollen waarbij niet alleen gezorgd wordt voor voldoende aantallen nest- en verblijfplaatsen, maar dat deze ook effectief door de doelsoorten gebruikt kunnen worden.

- De taakstelling vanuit het SMP (36 huismusnestkasten, 36 gierzwaluwnestkasten en 2 steenmarterverblijven) zal ingevuld worden.
- De bestaande nesten in de te renoveren panden worden in september/oktober nacontrole ongeschikt gemaakt door het aanbrengen van weringsborstels.
- De maatregelen zoals benoemd in het maatwerkplan gierzwaluw worden uitgevoerd.
- De bestaande vleermuisverblijven in de te slopen en renoveren panden worden in september/oktober ongeschikt gemaakt door het aanbrengen van weringsborstels en vleermuisflapjes.
- Er zal gebruik gemaakt worden van bewezen effectieve maatregelen zoals inmetselekasten uit de mitigatiecatalogus; er worden 36 gierzwaluwnestkasten GZP2 van Unitura, 36 huismusnestkasten HMP2 van Unitura en 40 vleermuiskasten van de serie VMPPM2 van Unitura toegepast.
- De vleermuiskasten worden in de gevels verwerkt zoals op de volgende tekening is

weergegeven:

- Naast de mitigatietaakstelling zal de bij de nieuw aangebrachte dakbetimmering rekening gehouden worden met de vleermuizen, Door deze betimmering minimaal 2cm van de muur aan te brengen zodat vleermuizen hier achter kunnen kruipen. Zo worden de bestaande verblijfplaatsen min of meer behouden.
- Naast het plaatsen van de nest- en verblijfplaatsen zal ook zorg besteed worden aan de groene inrichting van het projectgebied zodat dit als leefgebied voor vleermuizen en huismussen geschikt blijft.
- De werkzaamheden aan daken worden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periodes van gierzwaluwen en vleermuizen uitgevoerd (in de perioden september-maart)
- Er zijn reeds tijdelijke alternatieve nestgelegenheden opgehangen.
- Naast het plaatsen van de nest- en verblijfplaatsen zal ook zorg besteed worden aan de groene inrichting van het projectgebied zodat dit als leefgebied voor vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen geschikt blijft.
- Er vindt een visuele inspectie plaats na jaar 1, 4 en 7 na realisatie van de permanente voorzieningen.

Daarnaast wordt de Zorgplicht in acht genomen voor alle aanwezige soorten.

De maatwerksituatie betreft de aangetroffen gierzwaluwnesten. Tijdens het soortgerichte onderzoek werden 7 nesten aangetroffen door Econu, echter in 2019 werd bij een telling door de gierzwaluwwerkgroep 15 nesten waargenomen. In overleg met de stadsecoloog gaan we uit van de 15 eerder aangetroffen nesten als basis voor de mitigatie. In de te slopen gebouwen zijn geen gierzwaluwnesten aanwezig.

De mitigerende maatregelen (maatwerk) die genomen worden staan beschreven in het maatwerkplan gierzwaluw. Samengevat betreft het de volgende maatregelen:

- Er werden in 2021 al 45 tijdelijke gierzwaluwnestkasten geplaatst, ruim voor de werkzaamheden starten. (factor 3 wet natuurbescherming).
- De gebouwen die gerenoveerd worden, worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw natuurvrij gemaakt. Dit gebeurt in de periode september/oktober door het aanbrengen van weringsborstels.
- Er worden in 2023 in de bebouwing 36 gierzwaluwneststenen van het type GZP2 van Unitura ingebouwd (zie Bijlage 1 voor de locaties).

- Bij het plaatsen van de neststenen worden de locaties waar de gierzwaluwen tot nu toe broedden voorzien van een neststeen. Zo blijven de nestlocaties behouden, maar dan wel waterdicht en zonder warmte lekken.
- Bij het plaatsen van de gierzwaluwnestkasten worden de voorwaarden vanuit het Kennisdocument Gierzwaluw of andere aangetoond functionerende verblijven gehanteerd (met betrekking tot locatie en grootte invliegopening, oriëntatie zon etc.).
- Er wordt contact opgenomen met de Gierzwaluwwerkgroep Amersfoort.
- Bij de uitvoering van de sloop-, bouw- en renovatiewerkzaamheden worden de locaties met gierzwaluwnesten vrij gehouden zodat deze bereikbaar zijn en blijven.
- Er is een ecooloog aanwezig die de werkzaamheden begeleid en ingrijpt indien er gierzwaluwen in de verdrukking komen.
- Een volledig visuele inspectie vindt plaats in jaar 1, 4 en jaar 7.

4.4. Contactgegevens partijen

Ecoloog(bureau):	Econu Bart Smeets Bart.smeets@econu.eu 06 46 02 01 25
Projectleider/initiatiefnemer	Schipper Bosch Projecten info@schipperbosch.nl 033 451 90 22